

საერთო გაფეთი

დავით მაღრაკა:

**თუ ქართულ კულტურას
პრიორიტეტად არ
აჩვენებ, რად ბინდა
კულტურის სამინისტრო?**

ფანა ჯანაიძე:

**რუსები საქართველოს
ტერიტორიაზე
კორიფორის
გაქათებს აპირებენ,**

9.IV.1989 – 9.IV.2014

უხმო ლაშქარი

(9 აპრილს ტრაგედიის
მსხვერპლთა ხსოვნას)

ვაიმე, ჩემო უხმო ლაშქარო,
სად მიხვალ, საით მიეხეტები.
ანგელოზებო, ფრთები გაშალეთ,
რომ დაიფაროთ უხმო მხედრები.

ვის სთხოვ შველას და ვის სთხოვ სამართალს,
როცა მგლებივით ირგვლივ გივლიან.
ჰაი, დედასა, ხმალი წაგართვეს,
უხმო ლაშქარო, ანგელოზებო,

შორენა შენგელია წლების განმავლობაში არაერთი გაზეთის კორესპონდენტი იყო და მცირეხნიანი პაუზის შემდეგ კვლავ უბრუნდება ჟურნალისტიკის პროფესიას.

სოხუმის დატოვების შემდეგ მისი თქმით, ერთადერთი, რითაც ცხოვრებამ განებივრა იყო ის, რომ ბედისწერა კარგად ადამიანებს აზველდებდა და მათთან ურთიერთობას მისთვის უდიდესი ბედნიერება მოჰქონდა. ასეთი ადამიანების საკმაოდ მოზრდილ სიაში ნომერ პირველი ბატონი კონსტანტინე და ქალბატონი ელენ ილიასკუების ულამაზესი ოჯახია, რომლებმაც შორენა შენგელიას ცხოვრებაში გადააწყვეტი როლი შეასრულეს და ორი ათეული წლის წინ სოხუმიდან გამოქცეული ვოგონა დღეს უკვე რამდენიმე საოცრად საინტერესო წიგნის ავტორია და საყოველთაო სიყვარულითა და პატივისცემით სარგებლობს როგორც ქართველ დიასპორაში, ასევე ადგილობრივებს შორის, რაც ნათელი დასტურია იმისა, რომ თუ ადამიანი შორენასავით ზნეკეთილია, იცის და სჯერა, რომ ადამიანს უდიდესი შესაძლებლობები აქვს. მონღოლებს და ყველაფერს მიადწევს.

გაგეცინებათ, ალბათ 10 წელია სხვის ქვეყანაში სხვის სახლში ვცხოვრობ, ვმუშაობ ჩაკეტილ პირობებში და თავისუფლებაზე ვლაპარაკობ, მაგრამ ეს ხომ ჩემი არჩევანის თავისუფლება იყო. ამ ნაბიჯმა ახლის გაცნობის, განცდისა და მოქმედებისკენ მიბიძგა და ამით შეიძლება რაღაც წამართვა; მაგრამ უფრო მეტი შემმატა.

შორენა შენგელია ათენში წლების განმავლობაში არაერთი ქართველის გულითადი მასპინძელია, დღე ისე არ გავა მისი კეთილი მასპინძლობით არ ისარგებლონ საქართველოდან თუ საზღვარგარეთიდან ჩასულებმა. ძირითადად ცნობილმა ადამიანებმა, რომლებიც იქ – ჩვენი ქვეყნიდან შორსაც ინარჩუნებენ ღირსებას.

ქეთევან ჩხიკია

ნელ ასერსონის წიგნი „შავი ზღვა კულტურისა და ბარბაროსების სამშობლოს“ კი უწოდებს საკუთარ „ქმნილებას“, მაგრამ კულტურაზე არაფერს ამბობს, მხოლოდ ქართველთა ბარბაროსობის დამტკიცებას ამოდ ცდილობს ცრუ ინფორმაციით ჩვენს კიდევ ერთხელ დამცირებას, რაც საბერძნეთის მოსახლეობაზეა გათვლილი, რადგან აქ მოსახლეობის ერთ ნაწილს სულ სხვა ინტერესები აქვს აფხაზეთში, სადაც ერთ დროს იქ მოსახლე ბერძნების უარმაგი მიტოვებული სახლ-კარია და დღემდე ელოდება უკან დაბრუნებაზე მეოცნებეთ, რომლებიც იმ უკეთურობის მსხვერპლნი შეიქმნენ.

თუმცა ავტორს სიმართლე მიიხსნება მოცდება ხოლმე ალაგ-ალაგ: „აფხაზები ჩრდილო კავკასიურად მეტყველებენ, ხოლო მეგრული განეკუთვნება ქართველურ

„სად აურსა სად ნაიყვან“...

რომ დაეცნენ... საფრთხეში მყოფი ხალხი არ მიატოვეს საკუთარი სიცოცხლის გადასარჩენად გამოქცევა არ იკადრეს. ამ სრულიად არასაჭირო ომის გმირები მხოლოდ მათნაირი ვაჟკაცებია და ასეთების მოკვლევა მტრის სირცხვილიცაა.

– შორენა, ყველაზე მეტად რაზე გწყდებათ გული?

– განუზომელია დაკარგვის ტკივილი იმ დაუშვებელ ომში, სადაც სასტიკად დაუმარცხდით, დაუნდობლად, შეურაცხყოფილად, რადგან იქ არანაირი კანონი არ არსებობდა, რადგან მისი წარმოშობისა და განვითარების საფუძველი და ყველა საფეხური სამშობლოს დაცვით კი არა პოლიტიკური ამბიციების დაკმაყოფილებით იყო ნაკარნახევი, და არა მარტო, ყველას წავკართვეს სამშობლო, რომელიც ორივეს – ქართველებსაც და აფხაზებსაც გვეკუთვნო-

შორენა შენგელია: დავიბადე და გაიზარდე სოხუმში, ვარ საქართველოდან ორჯერ ლტოლვილი...

არ ვიცი, სხვაგვარად რა ვუწოდო, იმ ომში „აფხაზურ-ქართული კონფლიქტი“ რომ მოიხსენიება. დაემარცხდით აფხაზებიც და ქართველებიც. რასაც ვერ გრძნობდნენ „გამარჯვების“ ეიფორიაში მყოფი აფხაზები, მაგრამ ამდენი წლის შემდეგ ჯერაც ნაცარტუტად ქცეული აფხაზეთის ხედება ამის უტყუარი მოწმე.

დევნილის ცხოვრებამ, უამრავმა პრობლემამ ნათლად დაგვანახა, უაზრო მტრობამ, მთავრობის პოლიტიკის მოუქნელობამ და უგუნმა ნაბიჯებმა როგორ დაანგრია საუკუნეებით ნაშენები ურიერთობები. გაითელა უამრავი ადამიანის ღირსება და თავ-

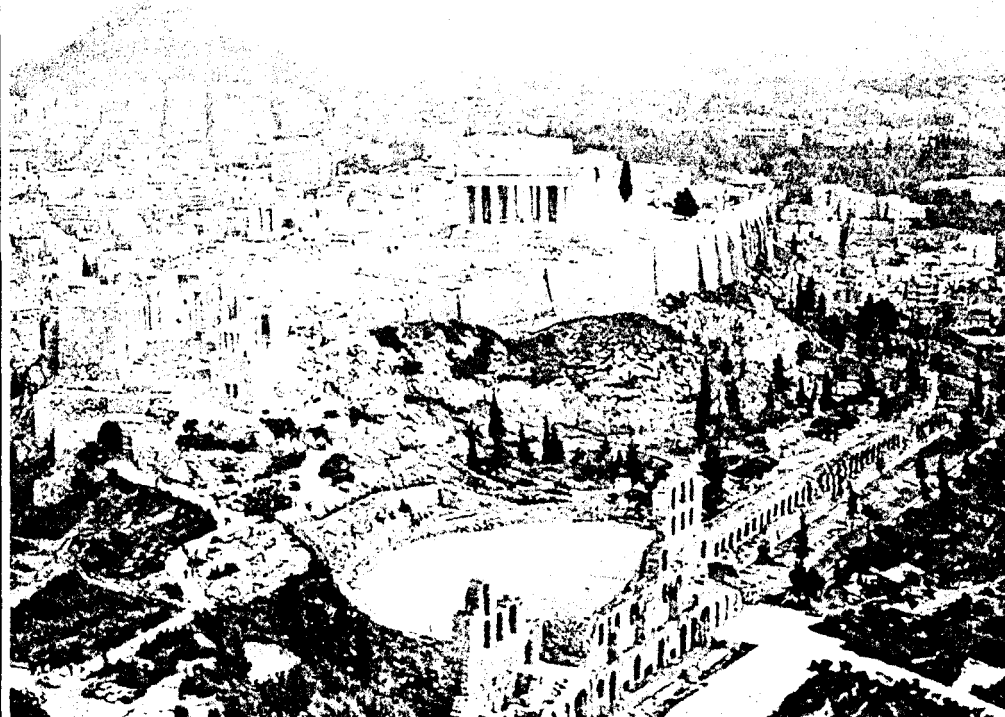
მოყვარეობა, შეიწირა უამრავი სიცოცხლე, დაეკარგეთ ადგილის დედა, კეთილდღეობა, ყველაფერი, რაც ჩვენთვის ძვირფასი იყო ღაერჩით ბედის ანაბარა ძალაწართმეულე-ბი, გაუბედურებულები და გაღატაკებულე-ბი.

აფხაზეთის ომი ჩვენი სირცხვილი მარტო დამარცხება როდი იყო, პირიქით, ამ ომში გამარჯვებული არც ერთ შემთხ-

თად, რომელთა გარეშე სიცოცხლე წარმო-უდგენლად გვეჩვენება დღემდე.

— რაშია თქვენი ცხოვრების „ბედის ირონია“, რომელზეც ხშირად საუბრობთ წიგნებში?

— ალბათ კაზუსია, მაგრამ თითქოს ქალურად ბედნიერი არასდროს ვყოფილვარ, მაგრამ არც უბედურად ვგრძნობ თავს, რადგან მძიმე ბედისწე-

ვევაში ჩვენ ორს აფხაზსა და ქართველს შორის არავინ იქნებოდა, სირცხვილი ომში დამარცხებული ჯარის „გენერალმანიობა“ იყო და ახლაც არ მესმის, ნუთუ მართლა ნამდვილ გენერლებად თვლიდნენ თავს, მკერდს ჯილდოებით რომ იმშვენებდნენ.

გმირები გენერლები მხოლოდ **შიუღლი შარტაპა, გურამ გაბისპირია** და მათნაირები არიან, წამებულის სიკვდილით

რასთან ერთად ყოველთვის თან მახლდა სიძნელეების დაძლევის უზარმაზარ ძალა, რაც საკუთარი თავისადმი რწმენას მმატებდა და ბედნიერებას მანიჭებდა როგორც თავისუფლებისმოყვარეს, საკუთარი აზრის ჩამოყალიბებაში მეხმა-რებოდა, რამაც ალბათ, სხვა მრავალ მიზეზთან ერთად განაპირობა ჩემი ცხოვრების სწორედ ისე წარმართვა, როგორც წარიმართა.

ნიზნი - როგორც ბოროტად მოსიხინე გველი შუამავალი ქართველსა და დანარჩენ სამყაროს შორის

ინგლისელი ჟურნალისტის ნილ ასერ-სონის მაღალპოლირაფიულ დონეზე ჯერ ინგლისში, ხოლო შემდეგ ბერძნულად თარგმნილი და არანაკლებ მაღალ დონეზე გამოცემული წიგნი „შავი ზღვა კულტურისა და ბარბაროსების სამშობლო“ იმ იდეოლოგიური ბრძოლის გაგრძელებაა, რომელსაც ჩვენი - ქართველების წინააღმდეგ დღემდე ახორციელებენ ჩვენი მტრები და მოშურნეები და რომელსაც დუმილის გარდა ვერაფრით ვუპირისპირდებით.

ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე მაინც გამოვთქვამთ პროტესტი და ინფორმაციული ომში ჩვენი „ხმალი ვიშიშვლოთ“ წიგნის წამკითხველებისთვის იმის თქმით, რომ არა მარტო ისტორიული ფაქტების დამაზინჯებთა და გამრუდებით, თვით დამოკიდებულებითაც აფხაზეთში დატრიალებული ტრაგედიისადმი ავტორი საკუთარი ამ გამოცემით ავზრახვებს: მტრობას, შულს, უნდობლობას ემსხურება.

ეს წიგნი დიდი ინფორმაციული თავსხმის პატარა ნაწილია, რომელმაც ევროპაში არ უნდა შეანელოს რწმენა, რომ აფხაზეთის მოსახლე აფსუები (ასე უწოდებენ ისინი საკუთარ თავს დღემდე და არა სხვაგვარად, სოხუმს კი „აყვად“ - სწორედ ასე ეწერა სოხუმის შესასვლელში). ქართველების მიერ იჩაგრებდნენ და ამიტომაც იბრძოლეს დამოუკიდებლობის მისაღწევად. შეიძლება იმავე ევროპამ არ იცის, თუ როგორ გამოიყურება ამჟამად ომიდან 20 წლის შემდეგ ერთ დროს საბჭოთა კავშირის ნიკად მიჩნეული სოხუმი.

ენათა ოჯახს, რომელსაც აგრეთვე ეკუთვნის ქართული, სვანური და ლაზური“ და კიდევ: „1992 წელს აფხაზეთის ომის დროს მთავრობამ გუდაუთამი გადაადგილებით თავი დააღწია დაპატიმრებას და ქართველებისთვის წინააღმდეგობის გასაწევად მოუწოდეს აფხაზებსა და თანამოაზრეებს. ბევრი მოხალისე ჩავიდა ჩრდილოეთ კავკასიიდან, ძირითადად, ყაბარდოელები, ჩეჩნები, ადიღები, დაღესტნელები აქტიურობდნენ. მათ რიგს არ მოკლებია თურქეთის აფხაზური დიასპორაც. ომი დაიწყო“. ხომ ყველასთვის ნაცნობი სიტყვებია და ისიც გემახსოვრებათ, ვისთან გაგივინიათ და აი, ახლა ინგლისურ და ბერძნულ ენაზეც: „აფხაზთა ჯარი (?) მიერეკებოდა 150 ათასიან სასოწარკვეთილ ქართველთა მასას“ და უცებ: „ორივე მხრიდან იქნა ჩადენილი საშინელებები. დაინგრა და გაიძარცვა ქალაქები. უკან დახვევისას ქართველები სპობდნენ სოფლებს და ნაღმადნენ მათ. მოკლულთა, შიმშილისგან და სიცივისგან დაღუპულთა რეალური რიცხვი დღემდე უცნობია, ვარაუდობენ, რომ ათასებს აღამატება და აფხაზები გახდნენ „თავისი სახლის ბატონები“.

იქნებ არის მსურველი, ვისაც საპიროსპიროს აზრების თავმოყრა და დაბეჭდვა ასევე ოპერატიულად შეუძლია და მაშინ ამ წიგნს გამოგიგზავნით, როგორც შური-სა და ბოროტების გასაღვივებლად კიდევ ერთხელ დაწერილს ინგლისურად და გვერცელებულს სხვა მრავალ ენაზე მათ შორის ბერძნულად...

თუ ვინმეს, დაინტერესებს, მზად ვართ გამოგიგზავნოთ, როგორც ბოროტად მოსიხინე გველი, რომელიც სამწუხაროდ, ერთადერთი არ არის, რომელიც დასრიალებს ჩვენსა და აფხაზებს შორის...

შორენა შენგელია
ათენი, 2014